

Netbeheer Nederland

Anna van Buerenplein 43
2595 DA Den Haag

Postbus 90608
2509 LP Den Haag
070 205 50 00
secretariaat@netbeheernederland.nl
netbeheernederland.nl

Autoriteit Consument & Markt
T.a.v. mevr. drs. M.R. Leijten
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Kenmerk

BR-2026-2271

Behandeld door

[REDACTED]

Doorkiesnummer

[REDACTED]

Datum

19 mei 2026

E-mail

[REDACTED]

Onderwerp

Antwoorden vragen informatieverzoek tijdsafhankelijke tarieven voor GV

Geachte mevrouw Leijten,

Op 24 april heeft de ACM aan Netbeheer Nederland een informatieverzoek verstuurd over het op 13 maart ingediende codewijzigingsvoorstel BR-2026-2221 tijdsafhankelijke tarieven voor aangeslotenen met een grote aansluiting op het distributiesysteem. In deze brief geven de gezamenlijke systeembeheerders antwoord op de gestelde vragen.

Per vraag wordt eerst de vraag vetgedrukt getoond die de ACM heeft gesteld, waaronder vervolgens het antwoord van de gezamenlijke systeembeheerders wordt gegeven. Voor de context bij iedere vraag wordt verwezen naar het oorspronkelijke informatieverzoek van uw organisatie.

1. Kunt u toelichten wat de verwachte verlaging van de systeempiek is die de systeembeheerders met de invoering van dit voorstel verwachten?

Systeempiek is lastig te voorspellen.

De gezamenlijke systeembeheerders hebben de invoering van de tijdsafhankelijke tarieven uitvoerig onderzocht. Het voorspellen van het specifieke effect op de systeempiek van een algemene tariefprikkel vergt inzicht in potentiële gedragsveranderingen van aangeslotenen. Dit is lastig om te voorspellen, aangezien hiervoor een inschatting gemaakt moet worden van de effecten van prijsprikkels op het gedrag van aangeslotenen. Ten eerste zal dit gedrag niet altijd economisch-rationeel zijn, wat ervoor zorgt dat voorspellingen voor de verwachte systeempiek niet zuiver gebaseerd kunnen worden op economisch rationeel gedrag. Ten tweede kan een aangeslotene, in plaats te van acteren op basis van de tarieven, reageren op andere prijsprikkels. De samenloop van verschillende prijsprikkels kunnen hierdoor een andere gedragsverandering teweegbrengen dan welke de tariefprikkel zou voorspellen. Deze twee factoren maken het moeilijk om te voorspellen wat het exacte effect zal zijn dat de tarieven hebben op het gedrag van individuele aangeslotenen.

Daarnaast moet voor het voorspellen van de verwachte verlaging van de systeempiek gekeken worden naar het geaggregeerde gedrag van meerdere aangesloten. Het voorspellen van geaggregeerd gedrag maakt het doen van een voorspelling nog lastiger. Iedere aangeslotene met een grote aansluiting kan immers anders reageren op prijsprikkels. Dit kan liggen aan verschillen in bedrijfsprocessen, verschillen in kennisniveau en (financiële) mogelijkheden. Hierdoor zullen verschillende aangesloten verschillend reageren op de tariefprikkels.

Naast de invloed op het gedrag van aangesloten zijn er ook allerlei andere factoren van belang voor de invloed van de tariefprikkels op de systeempiek, zoals: het weer, de nettopologie, feestdagen, en naar welke doorsnede van het systeem wordt gekeken (LS/MS/HS). De effecten van de tariefprikkels hoeven immers niet hetzelfde te zijn voor de verschillende spanningsniveaus van het systeem. Tot slot moet ook gekeken worden naar geopolitieke ontwikkelingen en commodity prijzen, die ook van invloed kunnen zijn op het gedrag van aangesloten. De combinatie van al deze factoren en de problematiek van gedragsveranderingsvoorspellingen bij aangesloten betekent dat het uiterst lastig is om het exacte effect van tijdsafhankelijke tarieven op de systeempiek te isoleren.

Eén ding is echter zeker: zonder gedragsverandering groeit de systeempiek harder dan opgevangen kan worden met het uitbreiden van de energie-infrastructuur.

Voorspelling van het effect van tijdsafhankelijke nettarieven

Om een gevoel te krijgen bij de mogelijke effecten van de introductie van tijdsafhankelijke tarieven hebben de gezamenlijke systeembeheerders CE Delft gevraagd onderzoek te verrichten naar de potentiële vraagverschuiving bij aangesloten.¹ In dit onderzoek is, op basis van casuïstiek en modelering, gekeken naar een verscheidenheid aan aangesloten en hun mogelijkheid om hun afnameprofiel aan te passen. Voor alle onderzochte typen aangesloten bleek dat er vraagverschuiving plaatsvindt naar dalmomenten. De gezamenlijke systeembeheerders kunnen de potentiële vraagverschuiving van deze verschillende aangesloten echter niet goed doorvertalen naar een concrete verlaging van de systeempiek. Hiervoor moet immers een inschatting gemaakt worden van de gedragsverandering die de voorgestelde tariefprikkels zullen hebben én op welke locatie dit gebeurt. Hoewel het CE-delft onderzoek aantoont dat een inschatting gemaakt kan worden voor een select aantal specifieke aangesloten, is dit onvoldoende om een kwantificatie te geven voor de verwachte, algemene verlaging van de systeempiek.

Wel blijkt uit het onderzoek dat er gemiddeld een vraagverschuiving optreedt van 5,1%, waarbij deze uit de piekmomenten verplaatst wordt naar momenten buiten de piek. Dit kan echter niet één op één doorvertaald worden tot een voorspelling van de mogelijke verschuiving van de systeempiek, omdat de voorspelling van vraagverschuiving geen rekening houdt met de specifieke nettopologie, gelijktijdigheid en de geografische spreiding van aangesloten.

Effecten bij TenneT

Bij TenneT hebben direct aangesloten in het eerste jaar van invoering gemiddeld genomen een 7% lagere piek gerealiseerd tijdens 'rode uren' ten opzichte van het jaar daarvoor. Dit effect is echter niet statistisch significant toe te wijzen aan de introductie van tijdsafhankelijke tarieven. Andere elementen

¹ Zie: [CE Delft, Tijdsafhankelijke nettarieven, verkenning nieuwe tariefstructuur voor grootverbruikers op regionale netten](#) (2025) & [CE Delft, Achtergrondrapport Tijdsafhankelijke-nettarieven-grootverbruikers Def.pdf](#) (2025)

die dit gedrag mede kunnen hebben veroorzaakt zijn onder andere elektriciteitsprijzen, onbalansposities, effecten van weersomstandigheden op het gedrag van aangeslotenen, etc. Desondanks is dit wel een aanwijzing dat tijdsafhankelijke tarieven kunnen bijdragen aan efficiënte systeembelasting.

Echter, hiermee is het hele verhaal nog niet gezegd. Immers: de gerealiseerde beperking van 7% bij aangeslotenen is enkel gerealiseerd door gedragsverandering bij aangeslotenen op het systeem van TenneT die geen distributiesysteembeheerder zijn. Als tijdsafhankelijke tarieven ook worden ingevoerd voor aangeslotenen met een grote aansluiting, wat het doel is van het onderhavige voorstel, dan zal dit naar verwachting een aanvullend positief effect hebben op de efficiëntie van het systeemgebruik bij TenneT.

Conclusie

De uitwerking van het effect van de voorgestelde tariefprikkel is naar verwachting positief. Uit onderzoek is gebleken dat een vraagverschuiving van 5,1% optreedt, weg van de momenten van piekbelasting. De systeempiek voor hoogspanning- en middenspanningssystemen zal hierdoor naar verwachting worden verlaagd. De gezamenlijke systeembeheerders kunnen, dankzij de benoemde complexiteit, echter geen kwantificering hiervan maken.

2. Kunt u toelichten wat de verwachte verlaging van de systeemkosten is als gevolg van deze voorgestelde wijziging van de tariefsystematiek

Zoals beschreven in vraag 1 is het niet mogelijk om te kwantificeren wat de verlaging van de systeempiek is, wat doorwerkt in de beantwoording van deze vraag. Het meest recente onderzoek naar de mogelijke effecten op de systeemkosten van de flexibiliteit bij aangeslotenen met een grote aansluiting is FIEN26², dat in het verlengde ligt van het IBO over bekostiging elektriciteitsinfrastructuur³. Hierbij wordt de minimale besparing geschat op 1,7 miljard euro (dit betreft tijdsafhankelijke tarieven tezamen met andere flexibiliseringsmaatregelen voor grootverbruikers).

3. De ACM verzoekt u aan te geven of en hoe de systeembeheerders van plan zijn om de waardes voor kWh, kWmax, kWhgewogen en kWmaxgewogen weer te geven op de facturen?

De systeembeheerders werken gezamenlijk toe naar een weergave van de (gewogen) waardes op de factuur die inzichtelijk is voor de aangeslotenen en zo uniform mogelijk is voor alle systeembeheerders. De exacte invulling zal aan het einde van 2026 bekend zijn.

4. De ACM verzoekt u toe te lichten hoe de aangeslotenen inzicht kunnen krijgen in hun netgebruik en hoe zij dit kunnen aanpassen om het net minder te belasten en de netkosten kunnen verlagen.

De systeembeheerders werken gezamenlijk toe naar een representatie van de ontwikkeling van netverbruik op basis van zowel de kwartierwaarden, als de gewogen kWh en kWmax. De

² https://www.netbeheernederland.nl/sites/default/files/2026-03/fien26_-_finaal_rapport.pdf

³ [Schakelen naar de toekomst - over bekostiging elektriciteitsinfrastructuur | Rapport | Rijksoverheid.nl](#) (2025)

systeembeheerders willen dit zo uniform mogelijk aanbieden aan klanten. Er wordt nagedacht over het weergeven van dit inzicht in bijvoorbeeld de Mijn Omgeving van elke individuele systeembeheerder. De exacte invulling zal naar verwachting aan het einde van 2026 bekend zijn, zoals vermeld onder vraag 3.

Daarnaast is het momenteel al mogelijk voor een aangeslotene om via de meetverantwoordelijke inzicht te krijgen in het netgebruik. Hiermee hebben aangeslotenen nu al de mogelijkheid om volledig inzicht in hun afname per kwartier te krijgen. De gezamenlijke systeembeheerders hebben volgens de relevante wet- en regelgeving geen rol in dit proces.

5. Kunt u aangeven welke rol de systeembeheerders voor zichzelf en voor meetverantwoordelijken zien om aangesloten te ondersteunen bij de beoogde gedragsverandering?

De systeembeheerders voorzien voor zichzelf een traject bestaande uit meerdere fases. Er wordt gestart met de algehele implementatie van het nieuwe tariefstelsel en de communicatie daarvan naar aangeslotenen. Na de inwerkingtreding zullen de systeembeheerders de situatie in het net blijven monitoren en daarnaast evalueren wat het effect is van de voorgestelde tariefswijziging. De exacte wijze van de evaluatie is op dit moment nog niet bekend en zal naar verwachting aan het einde van 2026 verder uitgedacht zijn. Op basis daarvan zullen de systeembeheerders mogelijk aanvullende handvatten aanbieden richting aangeslotenen om gedragsverandering verder te stimuleren.

De systeembeheerders kunnen op dit moment geen uitspraken doen over de rol die de meetverantwoordelijke pakt of behoort te pakken in deze gedragsverandering.

6. De ACM verzoekt u aan te geven hoe de systeembeheerders dit risico inschatten.

De systeembeheerders verwachten niet dat deze verschuiving van de ochtend- en avondpiek naar de middag leidt tot grotere pieken, over het gehele systeem gezien. De systeembeheerders verwachten juist dat deze verschuiving een positief effect heeft. Zie voor verdere informatie het antwoord op vraag

7. Kunt u toelichten in hoeverre de systeembeheerders de voorkeur hebben om in de wintermaanden het piekverbruik te verplaatsen naar de nacht of naar de dag en of de prikkel op basis van het voorgesteld schema voor wegingsfactoren daarmee in lijn zijn?

De systeembeheerders erkennen dat het systeem overdag, vooral in de winterse seizoenen, een hogere belasting kent dan 's nachts. Echter, een groot deel van de investeringen worden momenteel gedaan voor systeempieken die in de avonden van de winterperiode vallen. Om aangeslotenen ook in de wintermaanden handelingsperspectief te bieden, hebben de gezamenlijke systeembeheerders, mede naar aanleiding van opmerkingen van marktpartijen in het iGEN, gekeken hoe er ook in de wintermaanden een juiste prikkel gegeven kan worden om vraagverschuiving in de piekuren te realiseren.

Uit gesprekken met de markt is voorts gebleken dat het eenvoudiger is voor een deel van de marktpartijen om hun verbruik richting de middag te verschuiven dan richting de nacht. Marktpartijen die niet kunnen schuiven van de dag naar de nacht, zouden zonder een dalmoment in de middag minder of geen gedragsverandering kunnen laten zien. Met het dalmoment midden op de dag zijn er meer kansen voor aangesloten om netbewust te handelen. Door deze partijen de mogelijkheid te geven hun piek te verplaatsen naar de middag, kunnen de gezamenlijke systeembeheerders meer perspectief bieden aan aangesloten. Het bieden van dit handelingsperspectief vergt, zoals de ACM zelf constateert, de normaalverdeling die in het codewijzigingsvoorstel is gemaakt.

Uit het eerdergenoemde CE Delft-onderzoek wordt de gemiddelde vraagverschuiving, van aangesloten die sterk beïnvloed worden door tijdsafhankelijke tarieven en dynamische elektriciteitsprijzen rond de 5% geschat⁴. Zoals onder vraag 6 als gesteld: de systeembeheerders verwachten niet dat deze verschuiving van de ochtend- en avondpiek naar de middag leidt tot grotere pieken, over het gehele systeem gezien. De systeembeheerders verwachten juist dat deze verschuiving een positief effect heeft.

Mocht blijken dat er een nieuwe piek ontstaat rond het middaguur, dan kunnen de wegingsfactoren opnieuw worden overwogen en zullen de systeembeheerders een voorstel voor aangepaste wegingsfactoren indienen bij de ACM. Overigens zouden de systeembeheerders het ontstaan van een nieuwe piek niet per se als negatief zien. Dit betekent immers dat de impact van deze wijziging is onderschat en dat aangesloten zeer effectief reageren op de tariefprikkel.

8. Kunt u toelichten hoe deze maandblokken zijn gekozen? Hierbij het verzoek om specifiek in te gaan op de keuze voor het samenvoegen van de maanden 3 en 4, en 9 en 10 en of de systeembeheerders een risico zien dat er hierdoor lokaal nieuwe steempieken ontstaan.

Onderstaand hebben de gezamenlijke systeembeheerders de onderbouwing voor de samengevoegde maandblokken beschreven.

Onderbouwing ingediend schema

Figuur 1 Het ingediende weekdagschema met 3 blokken: 1) november - februari, 2) mei - augustus en 3) maart, april, september & oktober

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Januari	3	3	3	3	3	3	3	4	5	5	4	4	3	3	3	4	5	5	5	5	5	5	4	4
Februari	3	3	3	3	3	3	3	4	5	5	4	4	3	3	3	4	5	5	5	5	5	5	4	4
Maart	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	3	3	3	4	4	4	4	4
April	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	3	3	3	4	4	4	4	4
Mei	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	3	3	4	4
Juni	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	3	3	4	4
Juli	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	3	3	4	4
Augustus	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	3	3	4	4
September	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	3	3	3	4	4	4	4	4
Oktober	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	3	3	3	4	4	4	4	4
November	3	3	3	3	3	3	3	4	5	5	4	4	3	3	3	4	5	5	5	5	5	5	4	4
December	3	3	3	3	3	3	3	4	5	5	4	4	3	3	3	4	5	5	5	5	5	5	4	4

⁴ Herziening tariefstelsel grootverbruik houdt nettarieven binnen de perken | Netbeheer Nederland

De keuze voor het schema in figuur 1, waarin de maanden geclusterd zijn naar 3 blokken van 4 maanden, is gemaakt vanuit:

- Schijnzekerheid en robuustheid van het schema: Een schema op maandbasis sluit beter aan op één specifiek weerjaar, maar wijkt ook meer af op een andere weerjaren dan het schema in Figuur 1. Het door ons voorgestelde schema kent minder schijnzekerheid (m.b.t. het weerjaar dat er zal zijn in 2028, 2029, enz.) en is daarmee robuuster. We verwachten dan ook dat het bovenstaande schema minder vaak geüpdatet zal hoeven worden.
- Begrijpelijkheid: Een schema met langere periodes van een bepaalde wegingsfactor is overzichtelijker en werkbaarder voor aangeslotenen.
- Voorspelbaarheid: Aangeslotenen kunnen beter inschatten welke periode in het jaar een belastingpiek zijn, en hierdoor beter kunnen inschatten wanneer hun bedrijfsprocessen in de momenten van piekbelasting vallen, omdat de periodes langer duren. Hiermee wordt de energierekening voorspelbaarder dan bij een schema met veel verschillende periodes (bijv. per maand). Het is daarmee ook eenvoudiger om een business case voor flex op te stellen op een schema met minder blokken.

Het ingediende schema reflecteert een aantal - in de data gevonden - overeenkomende kenmerken tussen de verschillende maanden, te weten:

- De koude maanden januari, februari, november en december worden gekenmerkt door een duidelijke ochtend en avondpiek. In de aangrenzende maanden maart en oktober zien we 'slechts' een kortere avondpiek en geen, of een minder duidelijke, ochtendpiek terug.
- De warme maanden mei, juni, juli en augustus kennen een duidelijke periode van (zeer) lage belasting van de ochtend tot de (voor)avond, veroorzaakt door zon opwek. De avond(piek) begint in dit blok later, rond 21:00; ook dit is toe te schrijven aan zon opwek. Het schema in de aangrenzende maanden april en september is vergelijkbaar, echter toont de belastingdata wel dat de zonperiode korter is.
- De maanden maart, april, september en oktober hebben geen de duidelijke kenmerken die goed passen bij warme of koude maanden. Wij vatten deze daarom samen als de overgangsmaanden. In de overgangsmaanden is de invloed van zon opwek zichtbaar, maar (bij lange na) niet zo extreem als in de warme maanden. Ook bestaat er een avondpiek, maar (bij lange na) niet zo extreem als in de koude maanden.

Schema op individuele maandbasis

Voor het beantwoorden van de hoofdvraag is ook grofweg⁵ het schema bepaald dat ontstaat wanneer er één schema wordt opgesteld op maandniveau (in plaats van 3 blokken van 4 maanden); deze is weergegeven in Figuur 2.

⁵ Tijdens het proces van de tijdsblokken bepalen, is eerst de keuze gemaakt om te werken met 3 blokken van 4 maanden. Daarna is geoptimaliseerd waar de grenzen tussen tijdsblok 1 en 2, tussen 2 en 3, enz. liggen. Ter onderbouwing van de keuze voor 3 blokken van 4 maanden is deze optimalisatie nu grof herhaald op het schema

Figuur 2 Weekdagschema per maand (*ipvi.p.v.* 3 blokken). Voor de visualisatie is met stippellijnen ingetekend welke maanden uiteindelijk samen in een blok zijn gevat.

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
1	3	3	3	3	3	3	3	4	5	5	4	4	3	3	3	4	5	5	5	5	5	5	4	4
2	3	3	3	3	3	3	3	4	5	4	3	3	3	3	3	3	4	4	5	5	5	4	4	4
3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	3	3	2	2	2	2	3	3	3	5	5	5	4	4	4
4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	4	4	4	3
5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	4	4	3
6	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	4	4	4
7	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	3	3	4	4	3
8	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	1	1	1	1	2	2	2	3	4	4	4	4
9	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	3	3	4	4	4	4	3
10	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	4	5	5	4	4	4
11	4	3	3	3	3	3	3	4	5	5	4	3	3	3	4	4	5	5	5	5	5	5	5	4
12	3	3	3	3	3	3	3	4	4	5	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	4	4	4

Kenmerkend aan dit schema is de vloeiende overgang tussen de maanden, waarbij geen enkele maand helemaal hetzelfde is. Bovenstaande overeenkomende kenmerken zijn daarbij duidelijk zichtbaar in Figuur 2.

Wanneer de systeembeheerders in dit schema specifiek inzoomen op de overgangsmoanden, dan valt op dat er voor dit specifieke weersjaar ook andere blokken ingetekend hadden kunnen worden. Systeembeheerders hebben hier niet voor gekozen, omdat:

- Wanneer een alternatieve clustering leidt tot méér blokken, dan gelden wederom bovenstaande argumenten (begrijpelijkheid, voorspelbaarheid, schijnzekerheid en robuustheid);
- Wanneer een alternatieve clustering leidt tot minder blokken, bijv. 2 blokken van 6 maanden, dan zal de spreiding binnen ieder blok groter worden. Concreet zal de voorspelling voor de netbelasting in bijv. december of januari dan waarschijnlijk verslechteren.

De systeembeheerders zijn daarom tot de conclusie gekomen dat de clustering in 3 blokken van 4 maanden de optimale indeling is.

9. De ACM verzoekt u te onderbouwen waarom u heeft gekozen voor het schema van wegingsfactoren voor niet werkdagen zoals weergegeven in figuur 5 van het codewijzigingsvoorstel

Er is voor dit schema gekozen, omdat op de distributiesystemen, in tegenstelling tot het transmissiesysteem, de invloed van opwek door zonnepanelen groter is. Dit leidt ertoe dat er in de zomermaanden ook voor de niet-werkdagen een lagere wegingsfactor gehanteerd kan worden dan niet-werkdagen in de winterperiode.

met individuele maanden, maar deze exercitie was dus geen onderdeel van het samenwerkingsproces voor het bepalen van het tijdsblokschema. Op het schema in figuur 2 is dan ook niet door de individuele DSB's ingezoomd op eventuele grensgevallen, afrondingen of andere opvallende eenheden. Ook is het schema in figuur 2 niet eenvoudig één op één te vertalen naar het ingediende blokkenschema op basis van maandblokken, omdat er na de keuze voor het aggregatieniveau nog enkele middelingen en afrondingen plaatsvinden.

10. Kunt u toelichten waarom gekozen is om twee decimalen te hanteren in het voorstel voor grote aangesloten op de distributiesystemen?

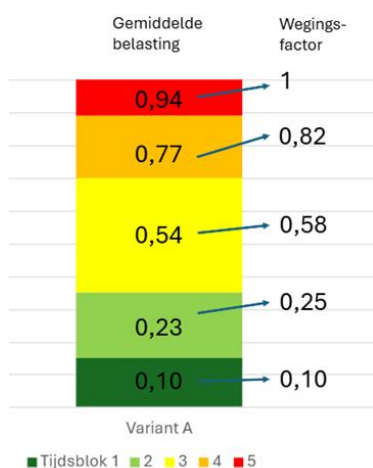
Voor elke wegingsfactorcategorie is de gemiddelde belasting in dat betreffende tijdsblok vastgesteld. Vervolgens is de gemiddelde belasting van de hoogste wegingsfactorcategorie (rood, 5) gelijkgesteld aan de wegingsfactor 1. De andere wegingsfactoren zijn bepaald door de gemiddelde belasting binnen dat tijdsblok te delen door de gemiddelde belasting uit wegingsfactorcategorie 5 (zie ook het antwoord op de volgende vraag 11, onderdeel 8c). Deze methodiek levert de wegingsfactoren 0,10 – 0,25 – 0,58 – 0,82 en 1 op. Een eventuele afronding naar 1 decimaal zou ervoor zorgen dat de wegingsfactoren tussen de 2% en 8% zouden stijgen. Er is daarom voor twee decimalen gekozen om een zo nauwkeurig mogelijke wegingsfactor op te stellen, die een goede prikkel geeft om het verbruik te verplaatsen, waarbij er een iets lager tarief van toepassing is.

11. Een volgordelijk overzicht te geven van alle rekenstappen om van brondata tot het schema van wegingsfactoren te komen. Daarbij verzoek de ACM dat dit overzicht volledig en op zichzelf leesbaar is. Dit overzicht kan als separate bijlage aangeleverd worden.

1. Enexis & Liander: Per station wordt de kwartierdata omgezet naar uurdata, door deze te middelen per uur (links gesloten). 00:00. 00:15, 00:30 & 00:45 worden dus gemiddeld naar uurdatapunt 00:00. Stedins prognoses zijn al uurdata.
2. De uurdata wordt afgekapt op 0. Dat wil zeggen: alle belastingdata < 0 wordt gelijkgesteld aan 0, waarden ≥ 0 blijven onveranderd.
3. De afgekapte uurdata wordt verdeeld in 'weekdagen' en 'weekend- + feestdagen' (hierna: weekend). Per station per maandblok (nov-feb, mrt-apr-sep-okt & mei-aug), wordt het gemiddelde week- dan wel weekendprofiel berekend.
4. Per station wordt het gemiddelde weekprofiel gedeeld door het maximum van het gemiddelde week- en weekendprofiel van het desbetreffende station; het weekendprofiel wordt gedeeld door hetzelfde maximum. Hiermee worden alle week- en weekendprofielen genormaliseerd van 0 tot 1.
5. De genormaliseerde en gemiddelde week- en weekenddagprofielen van alle stations worden samengevoegd. Hierbij worden alle stations gemiddeld samengevoegd naar één typisch weekbelastingprofiel en een typisch weekendbelastingprofiel voor het hele verzorgingsgebied van de individuele DSB (per blok van 4 maanden)
6. De typische belastingprofielen per DSB worden wederom genormaliseerd. Hierbij worden de profielen wederom gedeeld door het maximum van het typische week- én weekendprofiel, zodat de hoogste resulterende waarde per DSB één wordt.
7. De genormaliseerde, typische belastingprofielen per DSB worden samengevoegd, door deze gewogen te middelen o.b.v. getransporteerd volume, tot een typisch week- en typisch weekendprofiel voor heel Nederland.
8. Deze profielen worden, gegeven de grenzen per blok, geconverteerd naar de ingediende tijdsblokken (voor weekdays en weekenddagen).

Stap 7 resulteert in twee tijdsblokschema's voor heel Nederland: Een voor weekdays, en een voor weekend + feestdagen.

- a. Op basis van de grenzen per tijdsblok wordt iedere waarde in dit schema ingedeeld in één van de vijf tijdsblokken. Het schema wordt als het ware ingekleurd.
- b. Vervolgens wordt de gemiddelde belasting per tijdsblok berekend. Het gemiddelde voor tijdsblok 5 wordt berekend door het gemiddelde te nemen van alle waarden op een maanduur waarde waarin tijdsblok 5 geldt, voor tijdsblok alle momenten waarop tijdsblok 4 geldt, et cetera.
- c. Deze gemiddelde belastingen zijn genormaliseerd naar 1 door ze te delen door de hoogste waarde:

Hieruit volgen de wegingsfactor per tijdsblok. Deze methode komt overeen met de wegingsfactorberekening die is gehanteerd in het voorstel voor tijdsafhankelijke tarieven voor het transmissiesysteem

- d. Deze wegingsfactoren worden ingevuld in de tijdsblokschema's die volgen uit de eerdergenoemde stap 8.

12. Kunt u toelichten wat u vindt van de werkwijze zonder gewogen kWh's en met verschillende kWh-tarieven?

De gezamenlijke systeembeheerders stellen dat zij en de ACM hetzelfde doel voor ogen hebben, namelijk dat afnemers op hun factuur vijf verschillende kWh-tarieven zien die gelden afhankelijk van het moment van afname. Voor elk van de tarieven is een afgenomen volume in aantal kWh te zien. Voor ieder tarief worden voorts de kosten voor de afnemer berekend door de volumes met de bijbehorende tarieven te vermenigvuldigen en het resultaat hiervan te sommeren. In het codewijzigingsvoorstel is dit opgenomen in artikel 3.11a, vierde lid. Het verschil tussen het codewijzigingsvoorstel van de gezamenlijke systeembeheerders en de werkwijze die in deze vraag door de ACM wordt voorgesteld, zit hem in de wijze waarop tot deze vijf tarieven gekomen wordt.

De gezamenlijke netbeheerders sluiten in de voorgestelde werkwijze zoveel mogelijk aan bij de tariefdrager $kW_{\text{maxgewogen}}$ voor grote aansluitingen, omdat hier dezelfde wegingsfactoren voor gelden. Eenzelfde redenering gaat op bij de bepaling van de capaciteitstarieven voor kleine aansluitingen, omdat ook hier uit een tariefdrager meerdere tarieven gerekend worden.

Het is de gezamenlijke systeembeheerders niet duidelijk wat de door de ACM voorgestelde werkwijze precies behelst. Indien de werkwijze inhoudt dat er vijf verschillende tariefdragers worden geïntroduceerd, dan zijn de gezamenlijke netbeheerders daar vanwege de complexiteit geen voorstander van. Dit zou betekenen dat de kosten die middels de cascade aan de tariefcategorieën met deze tariefdragers worden toegekend, met een verdeelsleutel zouden moeten worden onderverdeeld in de vijf tariefdragers. De volumes op de tariefdragers bepalen vervolgens de tarieven die daarvoor gelden. Daarmee is het niet meer vanzelfsprekend dat de vijf tarieven zich op dezelfde manier tot elkaar verhouden als de wegingsfactoren uit het codewijzigingsvoorstel. Dit kan enkel door zowel de wegingsfactoren als ook de volumes in de bepaling van de verdeelsleutel te betrekken, en dat is naar onze mening een onnodig complexe werkwijze.

Het is veel eenvoudiger om net als bij de bestaande capaciteitstarieven voor kleine aansluitingen één tariefdrager vast te stellen en de vijf tarieven hieruit af te leiden. Om een tariefdrager vast te kunnen stellen, hebben we een totaal aan kosten nodig en een totaal aan volume. De kosten worden met behulp van de cascade aan de betreffende tariefcategorie toegewezen en vervolgens met een verdeelsleutel aan de tariefdrager (in het codewijzigingsvoorstel kWh_{gewogen}) toegewezen. Indien we voor het totaalvolume de ongewogen som van de vastgestelde (gemeten) kWh gebruiken, berekenen we een tarief dat hoort bij de 'gemiddelde' tariefhoogte. Daar hebben we niet zoveel aan. Door de volumes eerst te wegen en vervolgens op te tellen, berekenen we het tarief dat hoort bij de wegingsfactor 1. De overige tariefhoogtes kunnen daarna eenvoudig bepaald worden door dit tarief te vermenigvuldigen met de bijbehorende wegingsfactor.

13. Zou het mogelijk zijn voor de systeembeheerders om zonder gewogen kWh's en met verschillende kWh-tarieven te werken?

Zie het antwoord bij vraag 12. Dit is wel mogelijk, maar wat de gezamenlijke systeembeheerders betreft niet gewenst.

14. Indien het antwoord op de laatste vraag bevestigend is, heeft u een voorstel hoe dit het beste in de code opgenomen zou kunnen worden?

Het antwoord op de laatste vraag is niet bevestigend. Mocht de ACM van mening blijven dat de door haar voorgestelde methode de voorkeur verdient, gaan de gezamenlijke systeembeheerders graag in gesprek over de bestaande mogelijkheden.

15. Wat vindt u van deze alternatieve afwijkingsmogelijkheid?

Met de afwijkingsmogelijkheid in het codewijzigingsvoorstel hebben de gezamenlijke systeembeheerders gepoogd om flexibiliteit in de tarievenstructuur in te bouwen voor sterk afwijkende afnameprofielen. Omdat ten tijde van het schrijven van het voorstel nog geen inzicht is in de mate waarin deze sterk afwijkende afnameprofielen daadwerkelijk (kunnen) voorkomen, beschrijft het

voorstel een van het normale codewijzigingsproces afwijkende methode voor het bepalen van de wegingsfactoren. Hiermee kunnen de ACM en de betreffende systeembeheerder, ter voorkoming van disproportionele tarifiering voor aangesloten die hun verbruik niet uit de piek kunnen verplaatsen, voortvarend voor het voorzieningsgebied van de betreffende systeembeheerder andere wegingsfactoren hanteren.

De gezamenlijke systeembeheerders begrijpen echter ook de afweging die ACM maakt bij de voorgestelde alternatieve afwijkingsmogelijkheid. Zoals de ACM constateert, hebben belanghebbenden minder invloed bij het vormgeven van de afwijkende tarieven. Daarnaast kunnen er uitvoerbaarheidsproblemen ontstaan bij het veelvuldig toepassen van de voorgestelde afwijkende tarifiering en zal er voor aangesloten minder duidelijkheid zijn over de geldende tariefprikkel.

De gezamenlijke systeembeheerders kunnen zich, alle relevante factoren overwegende, vinden in de door de ACM voorgestelde afwijkingsmogelijkheid. Op basis van vraagstelling vermoeden wij dat de door de ACM voorgestelde afwijkingsmogelijkheid eenzelfde toepassingsbereik heeft als welke in het codewijzigingsvoorstel is opgenomen. Wij horen daarom graag of de voorgestelde afwijkingsmogelijkheid van kracht wordt als de jaarlijkse afgenomen kWh van een distributiesysteembeheerder voor ten minste 60% valt in de tijdsblokken waarvoor wegingsfactorcategorieën 1 en 2 gelden. Mocht dit het geval zijn, dan doen de gezamenlijke systeembeheerders hierbij een voorstel voor hoe het vijfde lid van art 3.11a eruit kan komen te zien:

[Op voorstel van de distributiesysteembeheerder kunnen in het tarievenbesluit, bedoeld in artikel 3.110 van de Energiewet, de wegingsfactoren bedoeld in bijlage vijf, derde lid, op 1 worden gesteld indien volgens de meetgegevens van het meest recente, volledige kalenderjaar ten minste 60% van het jaarlijkse kWh-volume wordt afgenomen in de uren waarvoor wegingsfactorcategorieën 1 en 2 uit bijlage 5, vierde lid, gelden.](#)

Mocht de ACM een ander middel prefereren dan het jaarlijkse tarievenbesluit om vast te stellen dat tijdsafhankelijkheid niet moet gelden, dan denken de gezamenlijke systeembeheerders graag hierover mee.

16. De ACM verzoekt u aan te geven of systeembeheerders gedurende de behandeling van het codevoorstel al kunnen starten met de implementatie van de tijdsafhankelijke tarieven in hun processen en systemen, en of inwerkingtreding per 1 januari op deze manier haalbaar is voor de systeembeheerders

De systeembeheerders zijn momenteel bezig met het inventariseren op mogelijke 'no regret' werkzaamheden, waar alvast mee gestart kan worden en welke impact dergelijke werkzaamheden hebben op het totale veranderportfolio van iedere systeembeheerder. Het is ten tijde van schrijven nog niet helder welke werkzaamheden te kwalificeren zijn als 'no regret' werkzaamheden. De gezamenlijke systeembeheerders kunnen daarom de ACM nog niet informeren over deze werkzaamheden en de mogelijke tijdsbesparing dat dit kan opleveren.

De haalbaarheid van de inwerkingtreding op 1-1-2028 blijft hierbij sterk afhankelijk van tijdig genomen codebesluit, dat inhoudelijk in lijn is met het codewijzigingsvoorstel. Het is noodzakelijk om bij wijzigingen in het voorstel de implementatiedatum te evalueren en de impact van deze wijzigingen te

Kenmerk
BR-2026-2271

Datum
19 mei 2026

doorgronden. Zonder te weten hoe het conceptbesluit en het definitieve besluit afwijken van het voorstel is het voor de gezamenlijke systeembeheerders niet mogelijk om een inschatting te maken van de haalbaarheid van de voorgestelde implementatie.

Afsluiting

De gezamenlijke systeembeheerders zijn uiteraard bereid om een nadere toelichting op de gegeven antwoorden te geven en om andere vragen van de ACM te beantwoorden. U kunt hiertoe contact opnemen met de heer [REDACTED] van ons bureau (voor de gegevens: zie het briefhoofd).

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
[REDACTED]